

ASPECTE PRIVIND BĂNCILE DIN CÂMPULUNG ȘI RELAȚIA LOR CU ORAȘUL ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XX

DANIELA GIUGEA*

Prin semnarea tratatului de la Adrianopole din 1829, Principatele Române au beneficiat de deschiderea relațiilor cu Occidentul prin instaurarea libertății comerțului. Acest lucru a determinat dezvoltarea legăturilor comerciale, a relațiilor marfă-bani și în general dezvoltarea economică, mai ales la nivelul orașelor. S-a impus astfel înființarea unor case de economii, de credit sau a unor instituții bancare, care ar fi pus capăt împrumuturilor de bani de la persoanele particulare percepând astfel dobânzi foarte mari¹.

Ca urmare a tuturor progreselor înregistrate în plan economic și ca urmare a dorinței de a răspunde tuturor cerințelor impuse, în anul 1880 s-a înființat Banca Națională a României: „Necesitatea înființării unei bănci de scont și circulațiune simțită de societatea noastră într-un mod atât de intensiv de mai mulți ani încoace nu provine numai din cauza legitimei dorințe ce are fiecare om de a afla cu înlesnire și cu cât mai mică dobândă, un capital necesar spre a pune în mișcare activitatea sa comercială și industrială, ea este mai ales efectul dezvoltării ce au luat într-o țară tranzacțiunile comerciale și industriale, mijloacele de comunicațiune și în fine deșteptarea intelectuală în genere, ce caută, în toate părțile și prin toate modurile, a-ți satisface spiritul de întreprinderi, a multiplica neconținut ceea ce are deja, a se mișca în fine mai liber și cu puteri mai mari pe cale cea largă a progresului și a bineistării”².

După înființarea Băncii Naționale a României au început să ia ființă și alte instituții bancare.

În orașul Câmpulung Muscel astfel de instituții s-au înființat începând cu ultimul deceniu al secolului XIX, rolul lor nefiind doar acela de a satisface nevoile de bani ale oamenilor, ci și acela de a se implica activ în viața orașului prin diverse modalități: fie prin sprijin financiar acordat unor școli sau prin închirierea unor imobile ale băncilor unor persoane particulare sau instituțiilor (Poliție, Poștă etc.) ș.a.

Astfel prima bancă s-a înființat în Câmpulung în anul 1892, la 7 iunie cu numele Societatea Comercială și Industrială „Vulturul”. La 14 mai 1901 ea s-a transformat în societate cooperativă sub firma Societatea Economică Cooperativă

---

* Universitatea din Pitești.

¹ Gheorghe Părnuță coord, *Câmpulung Muscel, Ieri și Azi. Istoria orașului*, Câmpulung, 1974, p. 133.

² Mihaela Tone, Cristian Păunescu, *Istoria Băncii Naționale a României în date*, vol. I 1880-1914, Editura Oscar Print, București, 2005, p. 11.

„Vulturul“; la 13 aprilie 1912 și-a schimbat firma în Societatea Cooperativă pe Acțiuni „Vulturul“, iar la 24 mai 1912 a devenit societate anonimă cu numele „Banca Vulturul“ S.A.³.

Timp de circa un deceniu a fost singura societate de acest fel din orașul Câmpulung. Din 1911 până în 1936 și-a mărit capitalul de la 500.000 la 10.000.000 lei fapt ce îi va permite să se implice activ în rezolvarea problemelor pentru care a fost solicitată⁴.

Banca „Vulturul“ a funcționat până în 1936 când a fuzionat cu Banca „Albina“. În toată această perioadă a deținut un atelier de țesătorie, așa cum reiese din procesul verbal, încheiat în cadrul societății, în 1913, prin care se aproba cumpărarea a încă unui război pentru atelier în vederea dezvoltării și aprovizionării sale. Nu se specifică însă locul unde își desfășura atelierul activitatea⁵.

În anul 1913 banca s-a implicat în sprijinirea elevilor săraci de la școlile de băieți din Câmpulung, conform procesului verbal încheiat la 29 decembrie 1913. Se oferea de către bancă suma de 300 lei pentru elevii săraci de la școlile de băieți din oraș, pentru achiziționarea de haine și încălțăminte: „s-a admis a se distribui săracilor din oraș suma de lei 300 în chipul următor: 150 lei elevilor școală primară Nr. 1 de băieți și 150 lei elevilor școlii Nr. 2 de băieți din care li se va cumpăra haine și ghete“⁶. Pentru a duce la bun sfârșit acțiunea de ajutorare, banca a colaborat cu cizmarii D. Arsenescu și N. Dudulea: „de a face 30 perechi ghete ce banca a dispus a se da copiilor săraci de la școlile de băieți din oraș“⁷.

O altă solicitare către banca „Vulturul“ a venit în anul 1929 din partea președintelui Comitetului Școlar Dr. Gheorghe Tănăseanu. El a trimis o scrisoare directorului băncii pentru susținerea Școlii de Arte și Meserii din Câmpulung: „Avem în Câmpulung o școală de Arte și Meserii, singura în întreg județul, care organizată pe baze mai solide cu ateliere (lemnărie, pielărie, curelărie și pălării), își oglindește an de an, în rezultate practice tot mai strălucite, munca depusă dând foarte buni profesioniști în industria română.

Dar greutatea, zi de zi mai mari, nevoia întreținerii unui internat pentru elevi, din cei mai sărmani și mai nevoiași fii de săteni, ca și preocuparea pentru ateliere, de aparate și scule neapărat trebuincioase, cu sumele acordate de Ministerul Instrucțiunii Publice, fac imposibilă finanțarea mai departe, a acestei școli, care după 26 de ani, n-are nici măcar local propriu...“⁸.

Gheorghe Pârnuță, în lucrarea despre istoria orașului Câmpulung, amintește și de existența altor bănci precum Banca Muscelului, înființată în 1905, Banca Șoimul, în 1908, dar și Banca Comerțului⁹.

³ Arhivele Naționale, Direcția Județeană Argeș, fond „BNR, filiala Câmpulung“ (prescurtat ANDJA), dosar nr. 36/1936, fila nr. 29.

⁴ Ioan Răuțescu, *Câmpulung Muscel. Monografie istorică*, Editura Tipografie GH. GH. Vlădescu, Câmpulung, 1943, p. 198.

⁵ ANDJA, fond Banca Vulturul (prescurtat BV), dosar nr. 1/1911-1919, fila nr. 11.

⁶ *Ibidem*, fila nr. 19.

⁷ *Ibidem*, fila nr. 21.

⁸ ANDJA, fond Banca Albina (prescurtat BA), dosar nr. 8/1929, fila nr. 48.

⁹ Gheorghe Pârnuță coord, *op. cit.*, p. 263.

Banca „Albina” s-a înființat la 29 aprilie 1925 conform formelor îndeplinite și publicate în Monitorul Oficial Nr. 121 din 5 iunie 1925¹⁰.

Între membrii fondatori, putând fi enumerați Nae Manolescu, Florian Niculescu, Ioan Zărnescu ș.a., se stabilea o înțelegere conform căreia societatea nou înființată era o societate anonimă română pe acțiuni, numele său fiind „Banca Albina”. Scopul băncii era acela de a desfășura operațiuni de bancă, comerț și industrie : „în scopul de a facilita dezvoltarea comerțului, industriei și întreprinderilor de tot felul din județul Muscel și orașul Câmpulung”¹¹. Firma noii societăți urma să fie „Banca Albina”, societate anonimă pe acțiuni, iar durata ei era nelimitată.

Banca „Albina” a funcționat ca societate independentă până în anul 1936 când a fuzionat cu Banca „Vulturul”. După fuziune se stabileau următoarele: „Firma noii societăți va fi Banca „Albina” S.A și va funcționa pe viitor la sediul actual al acesteia din Câmpulung județul Muscel, strada Negru Vodă, No. 132, banca „Vulturul” S.A. înglobându-se în actuala bancă „Albina” S.A., cu întreg activul și pasivul său”¹².

Din acest moment banca a avut o relație deosebită cu orașul dar și cu persoane particulare ea încercând să răspundă cererilor adresate.

Astfel, un localnic, Dimitrie Dănoiu a cerut băncii „Albina” din Câmpulung, să închirieze cele două camere din strada Negru Vodă No. 52 aflate în proprietatea băncii: „Subsemnatul Dimitrie Dănoiu, brutar, domiciliat în Câmpulung Muscel, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune să mi se închirieze localul și cele două camere, învelite cu șifă, situate în partea de miazăzi a imobilului dumneavoastră (proprietatea băncii) din Câmpulung Muscel, strada Negru Vodă, No. 52, fost No. 50”¹³.

Cetățeanul urma să plătească o chirie de zece lei lunar, sumă ce urma să fie dată băncii la începutul fiecărei luni, imobilul urmând a fi închiriat pentru o perioadă de un an începând cu luna ianuarie a anului 1939. El solicita de asemenea ca banca să dispună la încheierea contractului de închiriere.

Tot în 1938 Președintele Băncii „Albina” a primit o invitație de ajutorare a copiilor colegilor mai strâmtorați, organizând o sărbătoare a Datinelor de Crăciun. Invitația a venit din partea Asociației Generale a Funcționarilor Ministerului Finanțelor¹⁴.

În decembrie 1938, Victor M. Siucescu, comerciant din Câmpulung, informat că Banca „Albina” are mai mult camere goale, solicită „închirierea unei camere goale cu ușa și ferestrele în perfectă stare pentru o chirie de 200 lei lunar plus chiria pe trei luni anticipat”¹⁵. Nu se specifică însă adresa camerelor deținute de bancă, pe care comerciantul dorea să le închirieze.

Documentele menționează tot pentru anul 1938 existența unei colaborări între Banca „Albina” și Direcția Generală a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor. Scopul colaborării avea în vedere cumpărarea unui imobil al băncii de către Administrația

¹⁰ ANDJA, fond BNR, filiala Câmpulung, dosar nr. 36/1936, fila 29.

¹¹ Vezi *Actul constitutiv și statutele societății anonime pe acțiuni „Albina” din Câmpulung Muscel*, Editura Tipografia Gh. Vlădescu și Fiul, Câmpulung, f.a., p. 3.

¹² ANDJA, fond BNR, filiala Câmpulung, dosar nr. 36/1936, filă nenumărată.

¹³ ANDJA, fond BA, dosar nr. 22/1936-1941, fila nr. 225.

¹⁴ *Ibidem*, fila nr. 228.

¹⁵ *Ibidem*, fila nr. 330.

PTT, pe care nu l-a putut achiziționa din lipsă de fonduri¹⁶. Nu se specifică însă la ce folosea Administrația PTT imobilul respectiv, dar nici adresa acestuia. Se poate presupune că localul ar fi fost necesar pentru sediul Administrației PTT, dar nu există dovezi certe care să confirme că nu avea local propriu. Afirmatia poate fi însă susținută și de o altă cerere asemănătoare, adresată Băncii „Albina” de către Direcția Generală a Poliției, cu un an înainte, prin care solicita băncii prelungirea contractului de închiriere pentru localul deținut de Poliție, probabil sediul acesteia: „aprobă reînchirierea imobilului ocupat de această Poliție, proprietatea Dumneavoastră, pe timp de încă un an, începând de la 26 octombrie 1937, tot cu aceeași chirie de 27 000 lei anual, rugându-vă să binevoiți a înainta cuvenita ofertă scrisă pe acest preț de chirie”¹⁷.

O relație de colaborare a existat și cu Asociația Doamnelor Române „Furnica”, banca răspunzând „cu bunăvoință apelului nostru”. Se dorea obținerea unei recomandări din partea băncii pentru vânzarea biletelor de loterie pe care o organiza asociația¹⁸.

Un alt imobil deținut de Banca „Albina” era situat în strada Colonel Grecescu. No. 21. Banca urma să vândă acest imobil pentru a-și plăti datoriile la fisc dar și ratele la deponenți și creditori¹⁹.

Până în anul 1936, în Câmpulung au mai existat și Banca Cercului Comercial și Industrial, Banca Carpați, Banca Creditului General și Banca Comerțului. Băncile menționate au fuzionat la data de 25 februarie 1936, rezultând „Banca Comercială”, Societate Anonimă, cu sediul în Câmpulung Muscel, în localul Băncii Cercului Comercial, strada Negru Vodă, nr. 102. Noua bancă lua asupra sa întreaga obligație și răspundere. Nu avea sucursale²⁰.

Tot în anul 1936 s-a realizat și fuziunea între Banca „Albina” și Banca „Vulturul”. Probabil fuziunile dintre bănci, din 1936, s-au realizat și pentru îndeplinirea scopului BNR anume: „reducerea numărului băncilor și rămânem la credința că 3 bănci sunt deja prea multe pentru Câmpulung”²¹.

Din 1937 documentele menționează și existența la Câmpulung a unei filiale a Băncii Naționale. Astfel, în ianuarie 1937 Directorul Băncii Naționale Câmpulung Muscel a primit o scrisoare din partea Serviciului Creditelor, referitoare la imobilul Băncii „Albina” din Strada Colonel Grecescu Nr. 21: „Vă facem cunoscut că pentru a ușura situațiunea acestei bănci, s-a aprobat ridicarea mențiunii luate de noi asupra imobilului menționat, dacă ne depune suma de 100.000 (una sută mii) din prețul obținut la vânzarea imobilului.

Vă rugăm să luați înțelegere cu conducerea Băncii „Albina” spre a conveni ca această sumă să fie plasată în efecte publice conform indicațiunilor ce vă vor da”²². Nu se cunoaște motivul pentru care scrisoarea nu a fost trimisă direct „Băncii Albina”.

Au mai funcționat în oraș și Banca Muscelului, care în 1936 a fuzionat cu Banca de Credit a Agricultorilor și Banca Câmpulung, și Banca Țăranilor care se pare

¹⁶ *Ibidem*, fila nr. 303

¹⁷ *Ibidem*, fila nr. 311.

¹⁸ *Ibidem*, fila nr. 233.

¹⁹ Vezi supra nota 22.

²⁰ ANDJA, fond BNR, filiala Câmpulung, dosar nr. 28/1936, filele nr. 1-3.

²¹ ANDJA, fond BNR, filiala Câmpulung, dosar nr. 36/1936, fila nr. 28.

²² *Ibidem*, filă nenumărată.

că reprezenta interesele partidului țăranesc²³, dar și unități bancare cooperative precum Vișoiul, Lumina, Muncitorul, Unirea, Banca de credit și economie.

În deceniul patru al secolului XX cea mai importantă unitate financiară din Câmpulung a fost filiala Câmpulung a Băncii Naționale, dar pe lângă aceasta au continuat să funcționeze și celelalte societăți anonime între care și Banca Albina, iar în 1948 s-a înființat și o agenție C.E.C., la început având o activitate destul de modestă.

Drept urmare, în prima jumătate a secolului XX au existat numeroase societăți anonime, bancare sau financiare care și-au desfășurat activitatea în orașul Câmpulung, dar, se poate considera că, un rol aparte, l-au avut Banca Albina și Banca Vulturul, în 1936 devenind una și aceeași instituție prin fuziune. Contribuția lor majoră în relația cu orașul a fost adusă prin încercările de a satisface pe cât posibil cerințele comunității din jur. Astfel au fost acordate ajutoare pentru achiziționarea de haine și încălțăminte pentru elevii săraci, s-a acordat sprijin pentru Poliția din oraș permițându-se desfășurarea activității acesteia într-un local al unei bănci etc., dar nu trebuie omisă și colaborarea cu diverse persoane particulare în sensul rezolvării anumitor probleme.

Cel mai important aspect care trebuie subliniat este acela că, banca și-a depășit în acest caz rolul inițial pentru care a fost înființată lărgindu-și sfera de activitate în folosul orașului.

THE BANKS FROM CÂMPULUNG AND THEIR RELATIONSHIP WITH THE TOWN IN THE FIRST HALF OF THE 20-TH CENTURY

Abstract

Many economical societies (banks and financial societies) functioned in Câmpulung. Among them the Albina and the Vulturul Banks played an important role especially after their fusion in 1936.

---

²³ Gheorghe Pârnuță coord. *op. cit.*, p. 184.